

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO - GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SURAŻU
ZA 2024 ROK

Suraż, marzec 2025

sporządził
mgr Jacek Piszczatowski
Kierownik MGOPS w Surażu

Tabela nr 1. Wydatki ogółem na świadczenia przyznawane i wypłacane przez MGOPS w Surazhu w 2024 r.

L. p.	Wyszczególnienie	Wydatki [zł]
1	Pomoc społeczna	560.961,00 zł
2	Fundusz Pomocy na rzecz pomocy Ukrainie	26.900 zł
3	Dodatek osłonowy	84.730,98 zł
4	Bon energetyczny	82.842,26 zł
5	Świadczenia rodzinne, św. opiekuńcze, „zł za zł”, składki zdr. i społ.	1.247.567,40 zł
6	Fundusz alimentacyjny	7.650,00 zł
7	Razem	2.010.651,64 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

I. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r.

o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769 z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;

3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 633), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego (pomoc ofiarom handlu ludźmi) przysługuje:

1. cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
2. cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
3. obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 41a ust. 1 tej ustawy.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniami, przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł, zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł, zwanej dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",
- 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej "kryterium dochodowym rodziny"

- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15, tj.:

- sieroctwa;
 - bezdomności;
 - bezrobocia;
 - niepełnosprawności;
 - długotrwałej lub ciężkiej choroby;
 - przemocy domowej;
 - potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
 - potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
 - bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
 - trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
 - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - alkoholizmu lub narkomanii;
 - zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
 - klęski żywiołowej lub ekologicznej.
- lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Miesięczny dochód z gospodarstwa rolnego w 2024 r. ustalony na potrzeby ustalenia dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu rodziny wyniósł **345,00 zł** z 1 ha przeliczeniowego.

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia lub przerwanie szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, a także odmowa lub przerwanie udziału w działaniach w zakresie integracji społecznej realizowanych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja,

o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia, odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczeń z pomocy społecznej należy uwzględnić sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie lub korzystającej ze świadczeń.

Tabela nr 2. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w 2024 r.

L.P.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Wysokość wydatkowanych środków		
			Zadanie własne	Zadanie własne dotowane	Zadanie zlecone
1	Zasilek stały	62		50.803 zł	
2	Składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych	62		4.623 zł	
3	Zasilek okresowy	194		86.148 zł	
4	Zasilek celowy i pomoc w naturze	8	3.150 zł		
	w tym: specjalny zasiłek celowy	5	2.650 zł		
5	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1.479			188.770 zł
6	Program „Posiłek w szkole i w domu” łącznie:	X	29.488 zł	80.561 zł	
	w tym: w formie posiłku	9.408	17.148 zł	49.106 zł	
	w formie zasiłku celowego na zakup żywności	145	9.500 zł	18.700 zł	
	w formie świadczeń rzeczowych	X	2.840 zł	12.755 zł	
7	Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	24	117,418 zł		
8	Razem		150.056 zł	222.135 zł	188.770 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

1. ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały w 2024 r. przysługiwał:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776 zł,
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 600 zł.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie
- 3) a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zasiłki stałe finansowane są w całości w ramach dotacji celowej z budżetu państwa.

W 2024 r. pomoc w formie zasiłku stałego otrzymało 6 osób, w tym 5 osób samotnie gospodarujących i 1 osoba w rodzinie - na łączną kwotę 50.803,00 zł.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE były opłacane za osoby otrzymujące zasiłki stałe (6 osób). **W 2024 r. na ten cel wydatkowano kwotę 4.623,00 zł.**

2. ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
tj. 776 zł,
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny,

Zasiłek okresowy ustala się:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 2) w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z powyższymi zasadami nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zasiłki okresowe, w minimalnej wysokości ustalonej zgodnie z powyższymi zasadami finansowane są w całości w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Rada Gminy w Suraziu nie podjęła uchwały o podwyższeniu minimalnej kwoty zasiłku okresowego i Gmina Suraz nie przeznaczyła na ten cel żadnych środków własnych.

W 2024 r. pomoc w formie zasiłku okresowego otrzymały 24 osoby na łączną kwotę 86.148,00 zł, w tym 21 z tytułu bezrobocia i 3 z powodu niepełnosprawności.

3. ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłki celowe są finansowane ze środków własnych gminy.

Z tej formy pomocy w 2024 r. skorzystało 8 rodzin na łączną kwotę 3.150,00 zł, w tym 5 rodzinom przyznano specjalne zasiłki celowe (bez względu na dochód) na łączną kwotę 2.650,00 zł.

4. PROGRAM RZĄDOWY „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

W 2024 r. dożywianiem w szkołach objęto 66 uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych i przedszkoli oraz pomoc finansową w formie świadczeń pieniężnych na zakup artykułów żywnościowych przyznano 29 rodzinom.

W 2024 r. na realizację programu wydatkowano ogółem kwotę 110.049,00 zł, w tym środki z budżetu gminy w wysokości 29.488,00 zł, natomiast kwota dotacji z budżetu państwa wyniosła 80.561,00 zł. W ramach powyższych kwot 28.200,00 zł wydatkowano na pomoc w formie zasiłku ceowego - świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz 15.595,00 zł na pomoc w formie świadczenia rzeczowego.

5. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Miejszem organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest teren gminy, na którym zamieszkuje osoba wymagająca ww. usług.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym gminie i w całości finansowanym z budżetu państwa.

W 2024 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze były świadczone u 5 dzieci - 2 rodziny (1.279 godzin). Usługi świadczyło na podstawie umów zleceń 2 specjalistów (usługi psychologiczne, logopedyczne, pedagogiczne, trening umiejętności społecznych oraz terapia taktylna).

Na wynagrodzenia specjalistów wydatkowano kwotę 188.770,00 zł.

6. UMIESZCZANIE W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Gmina Suraz ponosiła odpłatność za pobyt 2 pełnoletnich podopiecznych w Domu Pomocy Społecznej w Uhowie (jedna osoba samotna, natomiast wobec drugiej zstępni nie są zobowiązani do alimentacji).

Zgodnie z art. 61 ustawy o pomocy społecznej opłatę za pobyt osoby w DPS wnoszą:

1. mieszkaniec DPS jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi pod warunkiem, że:
 - w przypadku osoby samotnie gospodarującej jej dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,

- w przypadku osoby w rodzinie posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,

3. gmina, z której osoba została skierowana do DPS w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS a opłatami wnoszonymi przez osoby zobowiązane.

W 2024 r. odpłatność gminy wyniosła 117.418,00 zł.

7. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2024 r. wydano łącznie 26 nowych kart dużej rodziny, w tym 1 duplikat.

W 2024 r. wydatkowano na ten cel kwotę 195 zł.

8. FINANSOWANIE POBYTU W PIECZY ZASTĘPCZEJ

W 2024 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surazie dokonał dopłat na kwotę: 6.204 zł za pobyt 2 osób pełnoletnich w rodzinach zastępczych, za które Gmina Suraz jest zobowiązana do ponoszenia wydatków zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) – jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

FUNDUSZ POMOCY NA RZECZ POMOCY UKRAINIE

1. Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł

Obywatelom Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, wpisanym do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W 2024 r. został złożony 1 wniosek i przyznano świadczenie 1 osobie na łączną kwotę 300,00 zł.

2. Zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży obywateli Ukrainy

W 2024 r. z posiłku w szkole i przedszkolu skorzystało 4 dzieci z Ukrainy na łączną kwotę 2.632,00 zł.

3. Świadczenie pieniężne z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom z Ukrainy było przyznane podmiotom, w szczególności osobom fizycznym prowadzącym gospodarstwo domowe, które zapewniły zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy (art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku

z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa). Wysokość świadczenia wynosiła 40 zł za osobę za dzień, - przy czym świadczenie to obejmowało zapewnienie zakwaterowania jak i wyżywienia.

W 2024 r. zostały złożone 4 wnioski. Liczba obywateli Ukrainy objętych wnioskami – 2 osoby. Ilość wydatkowanych środków – 13.576,00 zł.

4. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

W 2024 r. świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy przyznano 2 rodzinom (4 dzieci) na łączną kwotę 10.488,00 zł

Źródłem finansowania powyższych świadczeń były środki pochodzące z Funduszu Pomocy.

II. ŚWIADCZENIA RODZINNE I OPIEKUŃCZE

Prawo do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

1. na osobę – 674 zł,
2. na osobę w rodzinie, jeżeli jeden z członków rodziny legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności – 764 zł.

Roczny dochód z 1 ha przeliczeniowego na potrzeby świadczeń rodzinnych i opiekuńczych wynosił w okresie do 31 października 2024 r. 5.549,00 zł, (tj. 462,42 zł miesięcznie), a od 1 listopada 2024 r. - 5.451,00 zł, (tj. 454,25 zł miesięcznie).

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 323 z późn. zm.

1. Zasiłek rodzinny. Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- a) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- b) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- c) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- a) urodzenia dziecka (1.000,00 zł jednorazowo),
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł m-nie),
- c) samotnego wychowywania dziecka (193,00 zł m-nie na dziecko, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci),
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (na trzecie dziecko i następne 95,00 zł m-nie),

e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (na dziecko do 5 roku życia - 90,00 zł m-nie, od 5 roku życia do 24 roku życia - 110,00 zł m-nie),

f) rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł raz w roku),

g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole ponadgimnazjalnej lub artystycznej poza miejscem zamieszkania (w związku z zamieszkiwaniem - 113,00 zł m-nie, w związku z dojazdami do szkoły - 69,00 zł m-nie).

2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka („Becikowe”). Świadczenie to przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, jednorazowo z tytułu urodzenia się żywego dziecka w wysokości po 1.000,00 zł na jedno dziecko do ukończenia pierwszego roku życia, jeżeli dochód rodziny nie przekracza kwoty 1.922,00 zł.

3. Świadczenie rodzicielskie. Przysługuje osobom uprawnionym w przypadku urodzenia dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia dziecka lub objęcia opieką dziecka przez okres:

- a) 52 tygodni w przypadku 1 dziecka,
- b) 65 tygodni w przypadku 2 dzieci,
- c) 67 tygodni w przypadku 3 dzieci
- d) 69 tygodni w przypadku 4 dzieci
- e) 71 tygodni w przypadku 5 i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie. Osobie uprawnionej do świadczenia rodzicielskiego przysługuje w tym samym czasie jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci.

4. „zł za zł”. Zgodnie z art. 5 ust. 3 cyt. ustawy w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Tabela nr 6. Wydatki na świadczenia rodzinne (w zł) w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota Świadczeń [w zł]
1	Zasiłek rodzinny	640	77.472 zł
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu	421	40.749 zł
2.1	Urodzenia dziecka	1	1.000 zł

2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4	1.600 zł
2.3	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	118	12.760 zł
2.4	Rozpoczęcia roku szkolnego	37	3.700 zł
2.5	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazdy i zamieszkiwanie)	133	9.529 zł
2.6	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	128	12.160 zł
3	Zasiłki rodzinne z dodatkami (poz. 1+2)	1.061	118.221 zł
4	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia	9	9.000
5	Świadczenie rodzicielskie	34	30.537 zł
6	Razem świadczenia (poz. 3+4+5)	1104	157.758 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Tabela nr 7. Wydatki na zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o św. rodzinnych w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1	Wydatki na zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, tzw. „zł za zł”	212	6.828,40 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Tabela nr 8. Informacja o odzyskanych nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych (w zł) w 2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota świadczeń
1	Zasiłki rodzinne z dodatkami	3.216 zł
2	Zasiłki rodzinne przyznane na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o św. rodzinnych (tzw. „zł za zł”)	116,64 zł
3	Świadczenia pielęgnacyjne	4.581,60 zł
4	Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	2.800 zł
5	Razem	10.714,24

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Świadczenia opiekuńcze przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 323 z późn. zm.).

1. Zasiłek pielęgnacyjny

Przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł m-nie. Przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku,
 - b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - c) osobie, która ukończyła 75 lat,
- niezależnie od dochodu osoby.

2. Świadczenie pielęgnacyjne

Od dnia 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- 3) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 4) rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

- jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2004 r. wypłacane były również świadczenia pielęgnacyjne na tzw. „starych zasadach”, tj. świadczenia przyznane na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r. Świadczenia te przysługiwały matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą

legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje niezależnie od dochodów rodziny.

Od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 2.988,00 zł miesięcznie.

Od świadczenia opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, za osoby nie ubezpieczone z innych tytułów.

3. Zasiłek dla opiekunów

Realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. wprowadzono nowe świadczenie, tj. zasiłek dla opiekunów, który przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od dochodu. Zasiłek dla opiekunów przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie.

Tabela nr 9. Wydatki na świadczenia opiekuńcze (w zł) w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota Świadczeń [w zł]
1	Zasiłek pielęgnacyjny	507	109.430 zł
2	Świadczenie pielęgnacyjne	264	786.230 zł
	w tym: „nowe świadczenia pielęgnacyjne”	13	38.844 zł
3	Zasiłek dla opiekuna	12	7.440
4	Razem	796	941.944 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Tabela nr 10. Wydatki na składki emerytalno-rentowe oraz zdrowotne (w zł) w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota Świadczeń [zł]
1	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	128	88.819 zł
2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby	197	52.218 zł

	pobierające świadczenie pielęgnacyjne		
3	Razem składki	325	141.037 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

1. obywatelom polskim;
 2. cudzoziemcom:
 - a) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - b) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.
- jeżeli osoby te zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże w 2024 r. nie wyższej niż 500 zł miesięcznie do końca września 2024 r. i nie wyżej niż 1.000 zł miesięcznie od 1 października 2024 r.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty **1209 zł netto**.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy tj. od **1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego**.

Do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja alimentów okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, natomiast w przypadku posiadania przez osobę uprawnioną orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- a) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;
- b) zawarła związek małżeński.

Tabela nr 11. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego (w zł) w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1	Fundusz alimentacyjny	18	7.650,00 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i emerytalno-rentowe są zadaniami zleconymi gminie i finansowanymi z budżetu państwa.

PROGRAM Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023 współfinansowanego z EFS Plus

MGOPS w Surazie zawarł umowę partnerską ze Stowarzyszeniem Bank Żywności Suwałki - Białystok na dystrybucję artykułów żywnościowych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023 współfinansowanego z EFS Plus, który był realizowany w 2024 roku.

W tym okresie przekazano 175 zakwalifikowanym do programu potrzebującym (w tym 7 obywateli Ukrainy) 9.201,28 kg żywności o wartości 58.259,67 zł.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z artykułów żywnościowych w Podprogramie 2023 wynosiła 2.056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1.590,00 zł w przypadku osoby w rodzinie.

Tabela nr 12. Artykuły żywnościowe wydane w 2024 r.

L.p.	Artykuły żywnościowe	Ilość (w kg)
1	Groszek z marchewką	444
2	Dżem truskawkowy	331,2
3	Makaron jajeczny świderki	690
4	Mąka pszenna	1120
5	Kasza jęczmienna	410
6	Płatki owsiane	270
7	Herbatniki maślane	168
8	Kawa zbożowa rozpuszczalna	108
9	Mleko UHT 1 l	1.688

10	Ser podpuszczkowy dojrzewający	340
11	Szynka wieprzowa mielona	331,2
12	Szynka drobiowa	331,2
13	Pasztet wieprzowy	132,48
14	Szprot w oleju	231,2
15	Cukier biały 1 kg	1.100
16	Olej rzepakowy 1 l	1.110
17	Fasolka po bretońsku	428
18	Razem artykuły żywnościowe	9.201,28

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W roku 2024 MGOPS w Suraz, dodatkowo, pozyskał i wydał słodycze w ilości 67,5 kg o wartości 1.133.20 zł.

KORPUS WSPARCIA SENIORÓW

W 2024 r. na terenie Gminy Suraz realizowany był Program „Korpus wsparcia seniorów”, Moduł II - dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. W ramach w/w Programu w 2004 r. zakupiono obsługę systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w 2022 r. W 2024 r. na terenie gminy usługą teleopieki zostało objętych 15 seniorów w wieku 65 lat i więcej. Seniorzy, którzy korzystali z programu, odczuwali poprawę poczucia bezpieczeństwa i większej możliwości samodzielnego funkcjonowania w swoim miejscu zamieszkania dzięki dostępowi do opieki na odległość, która była realizowana całodobowo. Poprzez możliwość wykonywania pomiarów, tj. poziomu saturacji, ciśnienia czy temperatury byli pod stałą kontrolą swojego stanu zdrowia i mieli możliwość otrzymania pomocy w przypadku pogorszenia stanu zdrowia. W 2024 r. całkowity koszt programu wyniósł 1.872 zł, w tym: 1.497,60 z dotacji i 374,40 zł ze środków własnych. Powyższe środki finansowe pokryły koszty obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez Centrum Monitoringu.

DODATEK OSŁONOWY

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła dodatek osłonowy we 2024 r. został ponownie uruchomiony jako wsparcie w pierwszej połowie roku, tj. od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r.

Dodatek osłonowy przysługiwał wyłącznie osobom, które spełniają kryteria dochodowe oraz wpisują się w definicję gospodarstwa domowego jednoosobowego lub wieloosobowego.

Jedyną przesłanką nabycia prawa do dodatku osłonowego są dochody gospodarstwa domowego w przeliczeniu na członka rodziny, które mieszczą się poniżej przyjętego w ustawie progu. Prawo do dodatku nie zależało od własności czy innego tytułu prawnego do nieruchomości.

Wysokość dodatku zależała od liczby członków rodziny (im większa liczba członków rodziny, tym wyższy dodatek) oraz źródła ogrzewania (dla rodzin wykorzystujących do ogrzewania źródła węglowe należał się dodatek w podwyższonej wysokości).

Dodatek osłonowy w 2024 r. wypłacany był jednorazowo w terminie do 30 czerwca 2024 r.

O dodatek mógł wystąpić obywatel polski zamieszkujący i przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy, którzy posiadają odpowiednie zezwolenie na pobyt na terenie Polski.

W 2024 r. wysokość dodatku osłonowego wynosiła:

1. **228,80 zł** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
2. **342,20 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
3. **486,20 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
4. **657,80 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób,

Dodatek osłonowy w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopochodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), w 2024 r. wynosił:

1. **286,00 zł** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
2. **429,00 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
3. **607,75 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
4. **822,25 zł** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób,

W 2024 r. dodatek osłonowy przyznano 206 gospodarstwom domowym na łączną kwotę: 84.730,98 zł, w tym 19 gospodarstwom domowym na zasadzie „zł za zł” na kwotę: 4.851,18 zł.

BON ENERGETYCZNY

M-GOPS w Surazie w 2024 roku realizował zadanie dot. przyznania bonu energetycznego (ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego)

Bon energetyczny był świadczeniem pieniężnym przysługującym jednorazowo:

1. gospodarstwu domowemu jednoosobowemu, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r.

poz. 323) za 2023 r., zwanego dalej „przeciętnym dochodem za 2023 r.”, nie przekraczała kwoty 2.500,00 zł,

2. oraz gospodarstwu domowemu wieloosobowemu, w którym wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę nie przekraczała kwoty 1.700,00 zł.

Bon energetyczny przyznawany był w wysokości:

- 1) **300 zł** – gospodarstwu domowemu jednoosobowemu;
- 2) **400 zł** – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 2 do 3 osób;
- 1) **500 zł** – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 4 do 5 osób;
- 2) **600 zł** – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z co najmniej 6 osób.

W przypadku gdy główne źródło ogrzewania danego gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną i jest wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, bon energetyczny przyznawany był w wysokości:

- 1) **600 zł** – gospodarstwu domowemu jednoosobowemu;
- 2) **800 zł** – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 2 do 3 osób;
- 1) **1000 zł** – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 4 do 5 osób;
- 2) **1200 zł** – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z co najmniej 6 osób.

W 2024 r. z tej formy pomocy skorzystało 210 gospodarstw domowych na łączną kwotę 82.842,26 zł, w tym 20 gospodarstw domowych na zasadzie „zł za zł” na kwotę: 5.842,26 zł.

Wypłata bonu energetycznego w całości finansowana była z budżetu Państw

KADRA OŚRODKA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surazie zatrudnia 4 osoby, w tym):

1. kierownik - 1 etat,
2. główna księgowa - 1/4 etatu,
3. pracownik socjalny - 1 etat.
4. pracownik socjalny - 3/4 etatu (pomoc społeczna), referent -1/4 etatu (świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny).

POTRZEBY OŚRODKA

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej „Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych -

centrum usług społecznych, zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących,” oraz ust. 12 cyt. ustawy „Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - centrum usług społecznych, zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.”

Dla dalszej, prawidłowej realizacji powierzonych Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Surazhu zadań, niezbędne jest zwiększenie zatrudnienia przynajmniej o 1,25 etatu pracownika socjalnego, co pozwoli dostosować normy zatrudnienia do zapisów art. 110 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 16a ust.1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej do dnia 30 kwietnia danego roku zostanie przedstawiona Radzie Miejskiej w Surazhu ocena zasobów i potrzeb pomocy społecznej w Gminie Surazh.

KIEROWNIK
MIEJSKO-GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w Surazhu
mgr Jacek Piśarczyński

MIEJSKO-GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w Surazhu
18-105 Surazh, ul.11 Listopada 16
tel. (085) 6503194, fax (085) 6503164